

РАХУНКОВА ПАЛАТА

РІШЕННЯ

від 19 грудня 2017 року № 26-4

м. Київ

Про результати аудиту ефективності використання коштів державного бюджету, виділених Міністерству молоді та спорту України на підготовку резерву і складу національних команд та забезпечення їх участі у міжнародних змаганнях

Відповідно до статті 98 Конституції України, статей 7, 25, 26, 35 і 36 Закону України “Про Рахункову палату” розглянуто Звіт про результати аудиту ефективності використання коштів державного бюджету, виділених Міністерству молоді та спорту України на підготовку резерву і складу національних команд та забезпечення їх участі у міжнародних змаганнях. За результатами розгляду Рахункова палата

В С Т А Н О В И Л А:

1. Міністерство молоді та спорту України у 2016 році і за 9 місяців 2017 року не забезпечило результативного, продуктивного, економного і законного використання коштів державного бюджету, виділених на підготовку резерву і складу національних команд та забезпечення їх участі у міжнародних змаганнях. Також не забезпечено своєчасності та повноти прийняття управлінських рішень у цій сфері. Крім того, було втрачено контроль за використанням коштів державного бюджету установами і підприємствами, що належать до сфери управління Мінмолодьспорту.

Міністерство не створило належні умови для ефективного управління об’єктами державної власності для підготовки спортсменів національних збірних команд. Більшість спортивних споруд державних підприємств, які належать до сфери його управління, не відповідає стандартам, визначеним міжнародними федераціями для проведення міжнародних змагань, і не залучається до проведення спортивних заходів.

Як наслідок, результати виступів вітчизняних спортсменів на міжнародних спортивних змаганнях погіршуються. Досягнення національних збірних команд з року в рік знижуються, що не сприяє підвищенню авторитету України на міжнародній спортивній арені.

2. В Україні переважно сформована відповідна нормативно-правова база у сфері підготовки резерву і складу національних збірних команд і забезпечення їх участі в міжнародних змаганнях. Водночас окремі питання законодавчо і нормативно не врегульовані.

Так, **Мінмолодьспортом** **всупереч** Закону України “Про фізичну культуру і спорт” від 24.12.1993 № 3808 **не встановлено порядку відбору обдарованих дітей** та молоді для занять певним видом спорту і створення умов для розвитку їх здібностей. **Не визначено також порядку обліку використання спортивних споруд** з метою належного моніторингу їхньої завантаженості і обсягу наданих послуг. Встановлений Мінмолодьспортом **Порядок** складання календарних планів фізкультурно-оздоровчих та спортивних заходів, затверджений власним наказом від 05.05.2015 № 1341, **не узгоджується** з вимогами Закону України “Про фізичну культуру і спорт”. У результаті планові витрати в Єдиному календарному плані фізкультурно-оздоровчих та спортивних заходів України на 2017 рік визначені в розрізі окремих видів спорту, а не спортивних заходів.

3. Мінмолодьспортом **не виконано більшості рекомендацій Рахункової палати** за результатами попереднього контрольного заходу. **Міністерством не забезпечено подання проекту змін до Переліку** закладів фізичної культури і спорту, яким надається статус бази олімпійської, паралімпійської та дефлімпійської підготовки, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 18.01.2006 № 30, **у частині виключення з нього об’єктів, що не відповідають вимогам** для надання такого статусу. **Не забезпечено також належного контролю за виконанням спортивних заходів**, включених до Єдиного календарного плану фізкультурно-оздоровчих та спортивних заходів України на 2016 і 2017 роки. **Міністерство не вжило заходів** щодо максимального залучення наявних баз олімпійської підготовки для проведення спортивних заходів.

4. Мінмолодьспортом **не забезпечено належного виконання повноважень** у частині здійснення контролю за виконанням **Єдиного календарного плану**, який є головним документом, що визначає організаційні і фінансові питання проведення спортивних заходів.

Фактично Міністерство реалізує свої повноваження лише в частині спортивних змагань, які проводяться із залученням коштів державного бюджету. Таким чином, **значна частина спортивних заходів залишається поза увагою Міністерства.**

Так, **Міністерство не володіє інформацією про стан виконання** у 2016 році та протягом 9 місяців 2017 року 1789 і 1322 заходів з олімпійських видів спорту (54 і 48 відс.) та 1616 і 1160 заходів з неолімпійських видів спорту (79 і 78 відс.) відповідно.

5. Міністерство, розпочавши реформу в галузі фізичної культури і спорту, зокрема запровадивши експеримент з передачі окремих його повноважень національним спортивним федераціям України, не забезпечило об'єктивності вибору національних спортивних федерацій для участі в експерименті. Цей вибір здійснювався за відсутності відповідного механізму його проведення та обґрунтувань.

Водночас не здійснювався контроль і всебічний аналіз виконання обраними для участі в експерименті національними спортивними федераціями повноважень у частині організації і проведення спортивних заходів. Національними спортивними федераціями не виконані зобов'язання з підвищення рівня підготовки спортсменів відповідних видів спорту і поліпшення їх спортивних досягнень.

6. Мінмолодьспортом не в повній мірі вживаються заходи щодо поліпшення роботи державних підприємств сфери його управління, яким надано статус баз олімпійської підготовки. Міністерство не затвердило стратегічних планів державних підприємств, що є недотриманням вимог пункту 5 частини першої статті 6 Закону України “Про управління об'єктами державної власності”.

Всупереч вимогам власного наказу від 22.04.2009 № 1319 Мінмолодьспорт не здійснює контролю за повнотою і достовірністю даних, які вносяться до Єдиного електронного всеукраїнського реєстру спортивних споруд. Через безконтрольність Міністерства, чотири підприємства, порушуючи вимоги наказу Мінмолодьспорту від 29.09.2010 № 3394, не здійснювали обліку завантаженості спортивних споруд, які належать до сфери їх господарського відання.

7. Мінмолодьспортом не забезпечено належного виконання покладених на нього функцій з управління державним майном. Зокрема, Міністерством прийняте рішення про передачу державного майна ДП “Спортивний комплекс “Атлет” до ДП “Національний спортивний комплекс “Олімпійський”, яке має значну суму заборгованості за виконані роботи з підготовки до фінальної частини чемпіонату Європи 2012 року з футболу і на його майно та кошти накладено арешт. Отже, є ризики відчуження державного майна в судовому порядку.

Через неврегульованість земельно-майнових питань на ДП “Ворохтянська високогірська навчально-спортивна база “Заросляк” створено ризики втрати його об'єктів, які побудовані на земельних ділянках, що йому не належать.

Внаслідок відсутності належних рішень Кабінету Міністрів України та Мінмолодьспорту щодо завершення будівництва і введення в експлуатацію II черги стадіону “Арена Львів” є ризики припинення його функціонування взагалі. Державні підприємства за відсутності контролю Міністерства відшкодовують за власний рахунок витрати за надані орендарам комунальні послуги і сплачують податок на землю. Як наслідок, вони стають збитковими.

8. Заходи, які вживалися Мінмолодьспортом з метою погашення боргів спортивних об'єктів, були несвоєчасними та недостатніми, що не сприяло вирішенню Урядом цього питання. На момент проведення аудиту боргові зобов'язання за позиками ДП “Національний спортивний комплекс “Олімпійський”, ДП “Арена Львів” і ДП “Спортивний комплекс “Атлет”, які утворилися ще під час підготовки до проведення фінальної частини чемпіонату Європи 2012 року з футболу, становили 3,2 млрд гривень.

Позики були отримані у період, коли державні підприємства належали до сфери управління Національного агентства з питань підготовки та проведення в Україні фінальної частини чемпіонату Європи 2012 року з футболу та реалізації інфраструктурних проектів. Разом з тим Національним агентством (Голова – громадянин Російської Федерації Ковалевський В.Г.) і Мінфіном у 2010–2013 роках не виконані доручення Кабінету Міністрів України і не вирішені питання погашення за рахунок коштів державного бюджету позик і видатків, пов'язаних з обслуговуванням позик. У результаті із цими боргами державні підприємства передані до сфери управління Мінмолодьспорту.

Рахункова палата під час своїх попередніх аудитів з питань підготовки до фінальної частини чемпіонату Європи 2012 року з футболу неодноразово наголошувала на численних порушеннях при використанні коштів на його проведення, а відсутність стратегії подальшої експлуатації підготовлених до цього спортивного заходу об'єктів створювала ризики неефективного їх функціонування відразу після проведення чемпіонату.

Проте питання погашення заборгованості станом на 01.12.2017 залишилося невирішеним. Досі фінансову відповідальність за неефективно і незаконно витрачені бюджетні кошти на підготовку до чемпіонату несуть державні підприємства, які не в змозі самотужки погасити заборгованість. Таким чином, бездіяльність Кабінету Міністрів України і Мінмолодьспорту із зазначеного питання створює ризики припинення функціонування цих об'єктів державної власності.

9. Паспорти бюджетних програм за КПКВК 3401220 і 3401320 у 2016–2017 роках затверджені Мінмолодьспортом і Мінфіном з порушенням термінів, установлених частиною восьмою статті 20 Бюджетного кодексу України і пунктом 6 Правил складання паспортів бюджетних програм та звітів про їх виконання, затверджених наказом Міністерства фінансів України від 29.12.2002 № 1098 (далі – Правила). Відповідно до пункту 17 частини першої статті 116 Бюджетного кодексу України зазначене є порушенням бюджетного законодавства.

Також, **Мінмолодьспорт, не дотримуючись вимог пункту 9 розділу I Правил, при складанні паспорта бюджетної програми на 2017 рік за КПКВК 3401220 не забезпечив достовірність і повноту інформації, що міститься в ньому. В паспорті затверджені результативні показники за олімпійськими видами спорту (крім тих, які залучені до експерименту) щодо кількості навчально-тренувальних зборів за кордоном, всеукраїнських і міжнародних змагань, що**

проводяться на території України. При цьому запланований напрям використання бюджетних коштів “Організація і проведення навчально-тренувальних зборів національних збірних команд з олімпійських видів спорту, зокрема, із залученням до національних збірних команд спортсменів резервного спорту, в Україні, забезпечення участі національних збірних команд у міжнародних змаганнях за кордоном (крім тих, які будуть проведені в рамках Експерименту)” не передбачає проведення видатків на відповідні спортивні заходи. Фактично протягом 9 місяців 2017 року проведено 128 навчально-тренувальних зборів за кордоном, 360 всеукраїнських і 39 міжнародних змагань в Україні, на які використано 73446,4 тис. гривень. **Вказане згідно із пунктом 17 частини першої статті 116 Бюджетного кодексу України є порушенням бюджетного законодавства.** За ініціативи аудиторів Рахункової палати спільним наказом Мінмолодьспорту і Мінфіну від 15.12.2017 № 5157/1027 внесено відповідні зміни до напрямку використання бюджетних коштів.

10. Мінмолодьспортом не забезпечено належного функціонування системи внутрішнього контролю за використанням бюджетних коштів. Як наслідок, в порушення пункту 4¹ Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для розвитку фізичної культури, спорту вищих досягнень та резервного спорту, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 29.02.2012 № 152, **без обґрунтованих подань національних спортивних федерацій** щодо необхідності проведення навчально-тренувальних зборів за кордоном у 2016–2017 роках за КПКВК 3401220 на проведення 92 навчально-тренувальних зборів за кордоном використано 14485,7 тис. гривень.

Також, у 2016 році **4849,9 тис. грн**, які передбачалися на виплату державних стипендій, стипендій Президента України та Кабінету Міністрів України спортсменам, тренерам та діячам фізичної культури і спорту, **використані не за цільовим призначенням.** Таке саме порушення допущене і при використанні **1424,5 тис. грн**, які передбачалися на проведення всеукраїнських масових фізкультурно-оздоровчих заходів, утримання ДУ “Державний центр олімпійської підготовки з гімнастики художньої” і забезпечення діяльності штатних збірних команд з олімпійських і неолімпійських видів спорту.

Крім того, ДП “Ворохтянська високогірська навчально-спортивна база “Заросляк” за рахунок коштів фінансової підтримки з державного бюджету здійснило **оплату будівельно-монтажних робіт вартістю 107,7 тис. грн, які фактично не виконані, чим державі завдано шкоди.**

Унаслідок відсутності належних управлінських рішень ДУ “Державний центр олімпійської підготовки з біатлону” **до кінця бюджетного 2016 року не використано 118,4 тис. грн бюджетних асигнувань.**

Через це також **не використано 10552,5 тис. грн**, які планувалися за КПКВК 3401220 для проведення спортивних заходів з олімпійських видів спорту. Лише за чотирма видами спорту, які віднесено до першої категорії пріоритетності, через недостатність фінансування не проведено або не взято участі у 62 спортивних заходах, включених до Єдиного календарного плану.

11. Мінмолодьспортом у порушення вимог Порядку надання закладу фізичної культури і спорту статусу бази олімпійської, паралімпійської та дефлімпійської підготовки, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 18.01.2006 № 30, подано Уряду для включення до переліку баз олімпійської підготовки 9 об'єктів, не придатних для проведення всеукраїнських і міжнародних спортивних змагань і навчально-тренувального процесу національних збірних команд за 17 видами спорту. Також подано 40 баз, які не можуть забезпечити проведення спортивних заходів за всіма визначеними для них видами спорту. У результаті спортсмени не мають можливості здійснювати підготовку в Україні, а проведення спортивних навчально-тренувальних зборів за кордоном збільшує навантаження на державний бюджет.

12. Мінмолодьспортом і ДУ “Управління збірних команд та забезпечення спортивних заходів “Укрспортзабезпечення” при здійсненні закупівель спортивного обладнання і інвентарю порушувалися вимоги Закону України від 25.12.2015 № 922 “Про публічні закупівлі”.

Зокрема, річні плани закупівель на 2016–2017 роки і додатки до них тендерним комітетом або уповноваженими особами державної установи не затверджувалися. Рішення тендерного комітету або уповноважених осіб відповідними протоколами не оформлені. При визначенні предмета закупівлі велообладнання і комплектуючих до нього, приладів для медично-діагностичного контролю спортсменів і спортивного обладнання для національної збірної команди з веслування зазначалися конкретні торгові марки і технічні вимоги, які звузили коло потенційних учасників закупівель. У результаті обмежено конкуренцію при проведенні закупівель. Крім того, державною установою у 2016 році у ФОП Хілько І.Г. придбано колеса ZIPP 303 для велоспорту-шосе вартістю 191,9 тис. грн, які не відповідають встановленим технічним вимогам щодо їх закупівлі. Як наслідок, **загалом 2135,3 тис. грн коштів державного бюджету використано з порушенням чинного законодавства у сфері публічних закупівель.**

За результатами обговорення і на підставі викладеного Рахункова палата

В И Р І Ш И Л А:

1. “Звіт про результати аудиту ефективності використання коштів державного бюджету, виділених Міністерству молоді та спорту України на підготовку резерву і складу національних команд та забезпечення їх участі у міжнародних змаганнях” затвердити.

2. Про результати аудиту ефективності використання коштів державного бюджету, виділених Міністерству молоді та спорту України на підготовку резерву і складу національних команд та забезпечення їх участі у міжнародних змаганнях, поінформувати Верховну Раду України.

Звіт про результати аудиту надіслати Комітету Верховної Ради України з питань сім'ї, молодіжної політики, спорту та туризму і запропонувати

розглянути його на засіданні.

3. Відомості про результати аудиту ефективності використання коштів державного бюджету, виділених Міністерству молоді та спорту України на підготовку резерву і складу національних команд та забезпечення їх участі у міжнародних змаганнях, у формі рішення Рахункової палати надіслати Кабінету Міністрів України і рекомендувати:

- прискорити затвердження порядку погашення заборгованості за запозиченнями, залученими під державні гарантії з метою підготовки спортивних об'єктів для проведення в Україні фінальної частини чемпіонату Європи 2012 року з футболу;

- визначити джерела фінансування робіт для завершення II черги будівництва стадіону "Арена Львів";

- доручити Міністерству молоді та спорту України подати проект змін до переліку закладів фізичної культури і спорту, яким надається статус бази олімпійської, паралімпійської та дефлімпійської підготовки, у частині виключення з нього об'єктів, що не відповідають вимогам для надання такого статусу.

4. Рішення Рахункової палати та Звіт надіслати Міністерству молоді та спорту України і рекомендувати:

- встановити порядок відбору обдарованих дітей та молоді для занять певним видом спорту та створення умов для розвитку їх здібностей і порядок обліку використання спортивних споруд;

- забезпечити належний контроль за виконанням Єдиного календарного плану фізкультурно-оздоровчих та спортивних заходів;

- подати Кабінету Міністрів України проект змін до переліку закладів фізичної культури і спорту, яким надається статус бази олімпійської, паралімпійської та дефлімпійської підготовки, у частині виключення з нього об'єктів, що не відповідають вимогам для надання такого статусу;

- забезпечити максимальне залучення для проведення змагань і навчально-тренувальних зборів наявних баз олімпійської підготовки;

- провести інвентаризацію виконаних будівельно-монтажних робіт і встановленого обладнання в межах II черги будівництва стадіону "Арена Львів";

- припинити практику передачі державного майна державним підприємствам, щодо яких винесені судові рішення про арешт майна і рахунків;

- створити систему внутрішнього контролю за використанням коштів держбюджету та забезпечити її належне функціонування;

- дотримуватися вимог законодавства при здійсненні публічних закупівель;

- вжити заходів для притягнення до відповідальності осіб, з вини яких допущені вказані порушення.

5. Інформувати Національну поліцію України і Національне антикорупційне бюро України про виявлені під час аудиту ознаки порушень законодавства.

6. Рішення Рахункової палати та Звіт оприлюднити на офіційному веб-сайті Рахункової палати.

7. Контроль за виконанням цього рішення покласти на члена Рахункової палати Зарембу І.М.

Т. в. п. Голови Рахункової палати

О. С. Яременко